

Päivi Räsänen kd

Kirjallinen kysymys vaihtoehtolääkintää koskevasta lainsäädännöstä

Eduskunnan puhemiehelle

Lääketieteen ulkopuolisia tai täydentäviä vaihtoehtohoitoja on Suomessa tarjolla laaja valikoima. Näitä ns. uskomushoitoja yhdistää se, että niiden hyödyistä ja haitoista ei ole tieteellistä tutkimusnäyttöä. Kuitenkin osa ihmisistä kokee saavansa hoidoista apua. Varsinainen ongelma syntyy kuitenkin silloin, kun hoito aiheuttaa vakavia terveyshaittoja tai kun hyödytön hoito viivästyttää tehokkaan hoidon saamista. Suomessakin on ollut tilanteita, joissa uskomushoidosta on koitunut vakavaa, jopa kuolemaan johtanutta terveysvaaraa potilaalle. Kuluttajansuojan ja potilaan oikeusturvan kannalta on kestävämpiä, mikäli lupaukset kalliin hoidon vaikuttavuudesta osoittautuvat katteettomiksi. Suurin huoli on kuitenkin potilaan terveyden vaarantuminen.

Viime aikoina on levinnyt villitys markkinoida hopeavettä terveystuotteena, ehkäisemään bakteerien ja virusten leviämistä. Sitä mainostetaan käytettäväksi myös lapsille ja raskauden aikana. Hiljattain poliisi käynnisti esitutinnan siitä, onko äiti syyllistynyt lapsensa pahoinpitelyyn laittuaan hopeavettä lapsensa tuttipulloon. Hopeavedelle ei ole osoitettu minkäänlaisia terveyshyötyjä. Jo muutaman ruokalusikallisen annos voi johtaa myrkytykseen, sillä se kertyy elimistöön, esimerkiksi aivoihin ja suoraan istukan läpi sikiöön.

Uskomushoitoihin kytkeytyy myös ideologinen rokotusten vastustaminen. Rokotukset ovat lääketieteen historian kustannustehokkaimpia ja merkittävimpiä terveysinvestointeja. Niiden avulla on voitettu tappavia tauteja ja ne estävät vuosittain 2–3 miljoonan lapsen kuoleman. Rokotteen ottaminen suojaa rokotettua, mutta se on myös vastuullinen teko niitä kohtaan, joiden puolustuskyky on heikko. Vanhuksille, syöpäpotilaille tai pikkulapsille influenssa voi olla hengenvaarallinen, ja rokotteella voi estää itseään tartuttamasta heitä. Mitä laajemmin väestöä rokotetaan, sitä heikompi on epidemia ja sitä paremmin heikon puolustuskyvyn henkilöt selviytyvät. Terveystieteiden hoitohenkilöstön oman rokottautumisen tulisi olla itsestäänselvyys.

Suomessa ei ole vaihtoehtolääkintää koskevaa erityislainsäädäntöä, toisin kuin muissa Pohjoismaissa. Esimerkiksi Ruotsissa syöpäsairaita, epilepsiaa sairastavia, raskaana olevia ja synnyttäviä tai alle kahdeksanvuotiaita lapsia ei saa hoitaa henkilö, jolla ei ole terveydenhoitoalan koulutusta. Vaihtoehtohoitoja säätelevää lakia on suunniteltu jo useamman vuoden ajan. Esimerkiksi kymmenen vuotta sitten sosiaali- ja terveysministeriö asetti työryhmän selvittämään vaihtoehtohoitoja. Työryhmän tehtävänantona oli muun muassa selvittää täydentäviin hoitoihin ja vaihtoehtohoitoihin liittyvät, potilasturvallisuutta ajatellen keskeisimmät ongelmat, kuulla asiantuntijoita ja vaihtoehtohoitajien edustajia, arvioida lainsäädäntötarvetta ja laatia selvityksen pohjalta mah-

Kirjallinen kysymys KK 628/2017 vp

dolliset ehdotukset. Työryhmä laatikin asiasta lakiluonnoksen, joka ei kuitenkaan koskaan tullut eduskunnan käsiteltäväksi. Lain valmistelu keskeytettiin. Tämänkin jälkeen asia on ollut aika ajoin esillä, mutta käsittely ei ole kuitenkaan edennyt. Nykyisen hallituksen hallitusohjelmaan ei sisälly laisinkaan vaihtoehtohoitoja koskevan lainsäädännön valmistelua.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Aikooko hallitus valmistella vaihtoehtolääkintää koskevaa erityislainsäädäntöä potilaan oikeusturvan ja ennen kaikkea potilaan turvallisuuden parantamiseksi?

Helsingissä 19.1.2018

Päivi Räsänen kd